

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ - ΣΑΤΙΡΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΙΩΤΩΝ

Περίοδος Β' - Χρόνος 13ος Γραφεία: Λιβύης 22 ΙΛΙΣΙΑ Τηλ. 7750983 Αριθμ. φύλλου 86 Δρχ. 100 Αύγουστος - Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1990

Προτάσεις στον Πρόεδρο του Κεντρικού

Συγχαίρουμε τον κ. Χαρίλαο Φακίτσα για την επανεκλογή του ως προέδρου στην Κοινότητά μας και με την ευκαιρία τον παρακαλούμε να λάβει υπόψη του μερικές προτάσεις μας.

1) Το πλέον βασικό πρόβλημα είναι η συντήρηση των δρόμων και η βελτίωσή τους.

Συγκεκριμένα ο δρόμος από Μηλιά μέχρι Ναζαίικα είναι σε σχεδόν κακή κατάσταση λόγω της μεγάλης κυκλοφορίας των φορτηγών που παίρνουν χαλίκι από το ποτάμι. Το ίδιο και ο δρόμος Βαθυκάμπου - Φτέρης.

Οι δρόμοι αυτοί χρειάζονται συχνότερη συντήρηση όπως και τα χαντάκια τους.

2) Μεγάλο επίσης πρόβλημα είναι η ύδρευση όλων των συνοικισμών του χωριού μας.

Αφού φτάσαμε στο σημείο φέτος το καλοκαίρι μέχρι και τις 20 Οκτωβρίου να μην έχει νερό πόσιμο ο Βαθυκάμπος που το ποτάμι περνάει δίπλα του, τότε ο κόμπος έφτασε στο χτένι. Χρειάζεται ριζική λύση του προβλήματος καθόσον το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζουν και τα Ναζαίικα και οι άλλοι συνοικισμοί. Μη σταματήσουμε στα έργα που έγιναν στο παρελθόν τα οποία κατά τη γνώμη μας όχι μόνο δεν έλυσαν το πρόβλημα αλλά το μεγάλωσαν.

Η ριζική λύση είναι μια. α) Να γίνει γεώτρηση δίπλα στο ποτάμι ώστε να υπάρχει φιλτραρισμένο νερό σε όση ποσότητα θέλουμε. Η γεώτρηση μπορεί να γίνει ή στο Βαθυκάμπο ή στο Κρουονέρι.

β) Να γίνει δεξαμενή - υδραγωγείο στο ψηλότερο σημείο στα Ναζαίικα με χωρητικότητα διπλάσια, τουλάχιστον, των σημερινών χειμερινών αναγκών όλου του χωριού, καθόσον το καλοκαίρι οι κάτοικοι και οι ανάγκες ύδρευσης πολλαπλασιάζονται. Όσο τα χρόνια περνούν όλο και πιο πολλοί θα έρχονται το καλοκαίρι στο χωριό μας για διακοπές και αυτό το βλέπουμε και από τα σπύτια εκατομμυρίων που γίνονται τα τελευταία χρόνια στο χωριό μας.

γ) Να γίνει άντληση και μεταφορά του νερού από τη γεώτρηση (Βαθυκάμπος - Κρουονέρι) στο υδραγωγείο και μετά διανομή σε κάθε σπύτι.

Είναι αντιληπτό σε μας ότι πρόκειται για σοβαρή δαπάνη. Όλα όμως γίνονται σήμερα που υπάρ-

χουν τα λεφτά. Επιτέλους η πολιτεία ας κάνει και καμιά σοβαρή δαπάνη για τα χωριά μας. Ας κάνει υδραγωγείο σε άλλο χωριό που είναι ψηλότερα από εμάς ώστε να συμφέρει να γίνει ένα τέτοιο έργο. Τέλος πάντων μπορεί να βρεθεί λύση. Βέβαια υπάρχει και άλλη, ενδεχομένως λιγότερο δαπανηρή, λύση. Έστω και τώρα να συνδεθούμε με το δίκτυο υδροδότησης των άλλων χωριών (πράγμα που θα έπρεπε να το είχαμε κάνει όταν γινόταν ο προγραμματισμός, αλλά δεν

Επαρχιώτικη νοοτροπία εν όψει του 1992 και 2000

Αν ταξιδέψει κανείς στην Άρτα και βρίσκεται στην πόλη μετά τις 10.30 με 11.00 το βράδυ και μείνει από βενζίνη, τότε πρέπει να περιμένει μέχρι το πρωί ή να στείλει κάποιον στα διυλιστήρια του Ασπροπύργου (ευτυχώς όχι στο Ιράκ ή το Κουβέιτ).

Από τη γέφυρα της Άρτας μέχρι τη Λιμίνη λογικά θα έπρεπε να υπάρχει ένα βενζινάδικο που να διανυκτερεύει. Τόσος κόσμος κυκλοφορεί τη νύχτα. Όμως δεν υπάρχει. Μάλιστα δυο βενζινάδικα που έγραφαν «ΑΝΟΙΧΤΟ» στις 2.30 τη νύχτα της 28 - 29 Οκτωβρίου ήταν κλειστά. Ευτυχώς που υπήρχε ανοιχτό ένα στο Ρίβιο!!! Όταν του είπαμε

είναι ώρα για κριτική).

3) Άλλο σοβαρό πρόβλημα είναι ο Ο.Τ.Ε. Όλοι ξέρουμε ότι μόλις βρέξει διακόπτεται η τηλεφωνική επαφή με τους πάντες. Μα το χωριό τότε θέλει το τηλέφωνο. Τότε που κλείνουν οι δρόμοι, που αρρωσταίνουν οι άνθρωποι κ.λπ. Πρέπει ο ΟΤΕ να φροντίσει να έχουμε τηλεφωνική επικοινωνία όταν υπάρχει κακοκαιρία.

Αυτές είναι κατ' αρχήν οι προτάσεις μας προς τον Πρόεδρο και τους συμβούλους μας. Τους ευχόμαστε καλή δύναμη για μια δημιουργική τετραετία. Ο Σύλλογός μας υπόσχεται να βοηθήσει όπου μπορεί και όσο μπορεί, για το καλό του χωριού μας.

«πώς και είσαι ανοιχτός απόψε με τόση βροχή», μας απάντησε ότι «απόψε είχα όρεξη για ξενύχτι», ο άνθρωπος!!!

Βέβαια η νοοτροπία αλλάζει πολύ δύσκολα ή δεν αλλάζει. Δε γνωρίζουμε αν υπάρχει σχετικός νόμος που να επιβάλλει τη διανυκτέρευση ενός, έστω βενζινάδικου μέσα στην πόλη. Αν υπάρχει και εφαρμόστεί τότε κάποτε θα αλλάξει, ενδεχομένως και η νοοτροπία.

Παρακαλούμε τους αρμόδιους να μας απαντήσουν.

Τάκης Ν. Θεοδώρου
Υ.Γ. Το γεγονός δε συμβαίνει για πρώτη φορά. Είναι κανόνας τουλάχιστον για την Άρτα.

ΤΟ ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ

Στο Σύλλογό μας Λιβύης 22 Ιλίσια, κάθε Σάββατο και ώρα 6.00 - 7.00 είναι η δασκάλα χορού δεσποινίδα Μαρία Νάκα και διδάσκει παραδοσιακούς Ελληνικούς Χορούς. Καιρός είναι να ετοιμάσουμε και το δικό μας χορευτικό. Ήδη έχουν έρθει τα πιο κάτω παιδιά: Τάσος του Βασίλη Αναστασόπουλου, Λουκία του Τάκη Θεοδώρου, Νίκος του Τάκη Θεοδώρου, Βάσω του Κώστα Μάνου, Ανάργυρος του Χρήστου Τομαρά και Βασιλείας Μάνου, Τάσος του Χρήστου Τομαρά και Βασιλείας Μάνου, Δημήτρα του Γιάννη Ψυχογιού, Ελπίδα του Γιάννη Ψυχογιού, Κατερίνα του Άγη Μπαλαούρα.

Περιμένουμε τα υπόλοιπα.

Με τα παιδιά μπορούν να έρχονται και οι μεγάλοι. Μέχρι τις 8.30 θα είναι ανοιχτά. Υπάρχει και τσίπουρο νέας σοδειάς.

Μη λείψει κανένα παιδί.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Οι εκλογές έγιναν σε πλήρη ηρεμία και ησυχία.

Τα αποτελέσματα:	Ζαχαρίας Απ. Ζαχαρή	7
Εψηφισαν:	Καπρούτσος Λάμπρος	15
Άκυρα:	Παπά Φωτεινή	12
Λευκά:	Ραχιώτης Περικλής	4
Έγκυρα:	Σαλαγιάννης Ευάγ.	2
	Σπύρος Κων/νος	3
	Χουλιάρης Νικολ.	18
ΕΛΑΒΟΝ:		
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ (Σφήκας Σωκράτ. 130)	ΥΠΕΡ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ	
ΝΕΑΠΟΡΕΙΑ (Καλλιακάτσος Β. 92)	ΧΩΡΙΣ ΣΤΑΥΡΟ	2
ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ (Φακίτσας Χ. 262)		

ΣΤΑΥΡΟΙ ΠΡΟΤΙΜΗΣΗΣ

1) ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ:		
Γεωργιανής Θεοφάνης	39	
Γιώτης Γεωργ. Αλέξανδρος	8	
Λαμπράκης Δημ. Γεώργιος	7	
Μπαλαούρας Αλέκος	28	
Σφήκας Δημ. Κων/νος	33	
Χωρίς Σταυρό ΥΠΕΡ	5	

ΝΕΑ ΠΟΡΕΙΑ:

Αναγνώστης Βασίλης	26	ΥΠΕΡ ΑΝΕΥ ΣΤΑΥΡΟΥ	8
--------------------	----	-------------------	---

Οι αναγνώστες θα πρέπει να είναι ενήμεροι και για τα διπλανά χωριά, ποιοι θα 'ναι οι πρόεδροί τους.

ΔΙΣΤΡΑΤΟ:

ΓΕΩΡΓΑΚΗΣ 219

ΦΛΩΡΟΣ 219

έγιναν ενστάσεις αλλά υπάρχει και ο κλήρος. Τι ειρωνεία; 2η τετραετία κλήρωση!!!

ΑΝΕΜΟΡΑΧΗ:

Έχουν μόνιμο πρόεδρο ΤΡΙΑΝΤΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ.

Τους έφερε το νερό - δικαίωθηκε.

ΡΟΔΑΥΓΗ:

Υποψήφιοι:

Γιώργος Λάμπρης
Ζαρκάδας-Δοσούλας
Εξελέγη: ο Γιώργος Λάμπρης.

ΚΥΨΕΛΗ:

Αγγέλης Κων/νος αλλά εκκρεμούν ενστάσεις λόγω του ότι βρέθηκαν 12 ψηφοδέλτια με μολυβένιο σταυρό.

ΣΚΟΥΠΙΑ: ΤΣΑΠΑΛΗΣ

ΚΑΛΕΝΤΙΝΗ: ΚΑΤΣΙΝΕΛΗΣ

Ολυμπιακοί αγώνες, ο Ολυμπιακό πνεύμα

Αρχαίο πνεύμα αθάνατο, αγνέ πατέρα, του ωραίου, του μεγάλου μας τ' αληθινού, Κατέβα φανερώσου κι άστραψε εδώ πέρα. στη δόξα της δικής σου γης και τ' ουρανού.

Στο δρόμο και στο πάλεμα και στο λιθάρι, των ευγενών αγώνων λάμψε την ορμή και με τ' αμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι και σιδερένια πλάσε και άξιο το κορμί.

Κάμποι, βουνά και πέλαγα φεύγουν μαζί σου σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός και τρέχει στο ναό εδώ προσκυνητής σου. Αρχαίο πνεύμα αθάνατο, κάθε λαού.

Μ' αυτούς τους στίχους ξεκινά ο Παλαμάς τον ύμνο του προς το Ολυμπιακό πνεύμα. Ο ιερός Θεσμός των Ολυμπιακών αγώνων

άντεξε μέσα σε χιλιάδες χρόνια, αν και πολλοί τον πολέμησαν, από το 1896 κάθε τέσσερα χρόνια η φλόγα της Ολυμπίας ξαναζεί τη συγκίνηση, τη προσπάθεια, τη χαρά της νίκης.

Έτσι η αρχαία Ελλάδα κάθε φορά που γίνονταν οι Ολυμπιακοί, ρίχνοντας τα τείχη του εγωισμού και της διχόνοιας προσκαλούσε όλους τους Έλληνες, το φιλοπόλεμο, το φιλοχρήματο, τον εξευγενισμένο, τους πάντες σε μια κοινή προσπάθεια και συμμετοχή.

Έτσι και σήμερα, οι Ολυμπιακοί αγώνες έχουν σκοπό να ενώσουν το κόσμο κάτω από την Ολυμπιακή φλόγα, το σκήπτρο της ειρήνης, τον εξευγενισμό των ηθών, τη λεπτύση της ψυχής. Με αυτό το τρόπο θρυματίζονται οι αντιξοότητες και το Ολυμπιακό πνεύμα γίνεται το ινδαλμα των ανθρώπων.

Κάθε τετραετία οι αγώνες της Ολυμπίας ακτινοβολούν ως τη σκιερή ψυχή των ανθρώπων όλης της γης.

Πράγματι ο πλανήτης όλος θα 'ταν μια τέλεια πολιτεία αν η ακτινοβολία των αγώνων άγγιζε την καρδιά ενός και μόνου ανθρώπου τότε θα 'βλεπε αυτός τον απώτερο σκοπό των Ολυμπιακών αγώνων.

Την ένωση όλων των χωρών σε μια. Θα ήταν ένα εκστασιακό θέαμα, υπέροχο να παραμεριστούν τόσα συμφέροντα και διαφορές και ο καθένας να κάνει κάτι για τους άλλους. Βέβαια μια τέτοια ένωση είναι ένα όνειρο εί-

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ ΧΑΒΟΥΖΑ

Στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΣΚΟΥΠΙΑΣ» διαβάσαμε το παρακάτω κείμενο και επειδή μας αφορά άμεσα το αναδημοσιεύουμε.

«Πληροφορούμαστε ότι υπάρχει μέλετη που προβλέπει τα λύματα της πόλης των Ιωαννίνων να πέσουν στον Άραχθο. Οι μεγάλες αντιδράσεις των Θεσπρωτών που δεν ήθελαν το ποτάμι τους να γίνει μεταφορέας λυμάτων οδήγησαν τους αρμόδιους να μελετήσουν την περίπτωση Αράχθου.

Την πληροφορία αυτή μέχρι την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές δεν διέφυσσε ούτε ο Νομάρχης Άρτας ούτε τα μέλη της επιτροπής αγώνα για τη σωτηρία του Καλαμά. Συζήτηση για το ίδιο θέμα έγινε και στο Δημοτικό Συμβούλιο Άρτας... κ.λπ., κ.λπ.»

Αν γίνει κάτι τέτοιο ο καθένας φαντάζεται τι σημαίνει αυτό για το Νομό και ειδικά για το χωριό μας που είχε και μια ελπίδα για ύδρευση από τον Άραχθο. Δρόμο δεν έχουμε, συγκοινωνία δεν υπάρχει, από ύδρευση... μηδέν, τα λύματα των Ιωαννίνων μας έλειπαν για να γίνει ένα «τέλειο» χωριό. Ας κοιτάξουν το θέμα οι βουλευτές του Νομού - όλων των κομμάτων - και ας μας ενημερώσουν. Τώρα και για τέτοια θέματα τους έχει ανάγκη ο τόπος.

Γ.Ψ.

και κάτι που δεν μπορεί να απαγορευτεί.

Το αθλητικό ιδεώδες λοιπόν δεν είναι μόνο η επίδειξη σωματικής ρωμαλεότητας αλλά και ψυχής. Έτσι οι Ολυμπιακοί αγώνες φτιάχνουν μια σκόλα που οδηγεί προς τον τέλειο άνθρωπο, τη τέλεια συμμετρία σώματος και ψυχής.

Υπάρχει όμως, πέρα από αυτή την όμορφη εικόνα μια άλλη η σημερινή εικόνα. Δυστυχώς λοιπόν κανείς πια δε βλέπει τι εκφράζουν οι Ολυμπιακοί αγώνες. Όλοι πια βλέπουν μέσα από το σκοτεινό πρίσμα του χρήματος που αλλοιώνει την άλλοτε καθαρή εικόνα των αγώνων. Γι' αυτό η κάθε κυβέρνηση θέλει τους Ολυμπιακούς για διαφήμιση, συγκέντρωση τουρισμού άρα και πλούτου. Γι' αυτούς οι Ολυμπιακοί αγώνες δεν εκφράζουν τίποτα πια την αρρωστημένη ιδέα του χρώματος. Ατλάντα - Κόκα - Κόλα.

Ας ελπίσουμε σε κάτι καλύτερο λοιπόν και όλοι οι νέοι του κόσμου ας στρέψουμε το βλέμμα προς το μεγαλείο της ζωής, το ακατάβλητο οικοδόμημα της γνησίας ελληνικής αρετής. Την Ολυμπιακή φλόγα

Και πράγματι τα Τζουμέρκα στέκουν πανύψηλα, αγέρωχα και περιφάνεια στην Ήπειρο και πάντα στις πλαγιές του, στις ρεματιές του είναι σκαρφαλωμένα τα πανέμορφα χωριά του.

Τι να πρωτοθαυμάσει κανείς στο ευλογημένο αυτόν τόπο. Δεν είχε άδικο ο «Πάτερ- Κοσμάς», που πε-

Γράφει ο Βίκυ Καραγιάννη-Αράπη

ριδιαβαίνοντας τα Τζουμέρκα, είπε: «Ευλογημένα νάναι τα Τζουμέρκα, όπου θα μείνουν λίγοι άνθρωποι...».

Πραγματικά ευλογημένα - ωραία χωριά - έλατα - οξυές - δέντρα - πλατάνια - ποτάμια - ρυάκια και κρύα νερά.

Όμως, η ευλογία βρίσκεται και κάπου αλλού. Ενώ όλη η Ελλάδα έχει γίνει ένα φρύγανο και κάνουν λιπανείες για να βρέξει, η Αθήνα έχει φτάσει το «κυβικό το νερό «300», λόγω ανομβρίας, το θερμόμετρο στους 40 βαθμούς...

Όμως, εκεί στα Τζουμέρκα όλο το καλοκαίρι και σχεδόν κάθε απόγευμα, συνέφιαζε και έβρεχε καταρρακτωδώς.

Χαίρουν ανασαίνεις το μοσχοβόλαιο των ελάτων και ν' ακούς τα νερά στα ρυάκια και τα ποτάμια. Και το σπουδαιότερο; Αύγουστος μίνας με μπουφάν χειμερινό.

Σφύζουν από ζωή τα χωριά τα καλοκαίρια. Στις πλατείες κάτω από τα σκιερὰ πλατάνια μαζεύονται κάθε μέρα οι νεολαίοι. Εκεί δίνουν τα ραντεβού τους κάθε μέρα και οι γέροι και οι μεσήλικες και οι νέοι. Το χαρακτηριστικό κουδούνισμα των χαρμών στο τάβλι, η ξερή και τα πειράγματα για κάποιους χαμένους δίνουν και παίρνουν.

Δεν ζωντανεύουν μόνο από τον κόσμο τα Τζουμερκοχώρια το καλοκαίρι, αλλά και από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις που διοργανώνουν πάρα πολλά χωριά σε συνεργασία με τις αδελφότητες και τους τοπικούς συλλόγους.

Η Κυψέλη (Χόσεψη) έχει το προβάδισμα σε οργάνωση στις εκδηλώσεις τους.

Στις 24 του Αυγούστου του Πατέρα Κοσμά, εκεί που ο Πατήρ Κοσμάς πριν 200 μάζεψε τους Κυψελιώτες και τους μίλησε, εκεί ακριβώς στο ίδιο σημείο έκπασαν πριν 50 χρόνια ένα εκκλησάκι. Γραφικότατο - πέτρινο και γύρω γύρω οι κέδροι και τα έλατα.

Απ' εκεί αγναντεύεις και όσο βλέπεις το μάτι του, απλώνονται μπροστά σου όλες οι κορυφογραμμές της Πίνδου και βλέπεις μέχρι θάλασσα.

Οι χοσέψιτες για να φτάσεις μέχρι εκεί, έβγαλαν 2 δρόμους.

Περιέφραζε η κοινότητα μαζί με το σύλλογο της Αθήνας το χώρο.

Φύτεψε διάφορα δέντρα - πλατάνια - κέδρους - ακακίες.

Ξύλα άφθονα στα χωριά, προνόση και έκοψε χοντρές σανίδες και καθώς το έδαφος είναι λίγο επικλινές, έβαλε καθίσματα αμφιθεατρικά, για να κάθεται ο κόσμος.

Και να μην είχαν μπει τα καθίσματα, το φυσικό γρασίδι που έχει το έδαφος, μοιάζει σαν το τεχνικό γκαζόν.

Μετά την ηρωική λειπουργία όλη η ηγεσία του χωριού με το λαό σπίνουν το γλάντι.

Φέτος ο Πρόεδρος του Συλλόγου της Αθήνας κ. Ευριπίδης Κουτσοσπύρος, ο Πρόεδρος της Κοινότητας Αγγελής Κωνσταντίνος και σχεδόν όλο το Δ.Σ. τόσο του Συλλόγου, όσο και της Κοινότητας, αδελφωμένοι όλοι εκεί στο γλάντι τους.

Στη συνέχεια, τα παιδιά του χορευτικού της Κυψέλης, τα μικρά και τα μεγάλα παρουσίασαν τους παραδοσιακούς χορούς της περιοχής. Είναι ένα θέαμα πολύ πρωτόγνωρο, διότι εκεί συνδυάζεται το τοπίο με τα χρώματα και τη δροσιά και νοιώθεις εξαγνισμένος και παράλληλα ξεκούραστος στο άκουσμα του κλαρίνου.

Στη συνέχεια χορεύει όλος ο κόσμος δωρεάν, γιατί ο Σύλλογος καλύπτει τα έξοδα του συγκροτήματος. Οι Κυψελιώτες φέρνουν εκεί τα μαγαζιά τους και βρίσκεις από καφέ, μέχρι ψητά αρνιά. Πολλοί φέρνουν και φαγητά από τα σπίτια τους. Ενδεικτικά αναφέρω στις μοσχοβολιστές πίτες - κολοκυδόπιτες - λαχανόπιτες, που τόσο ωραία έχουν

μάθει και φτιάχνουν οι περισσότερες Τζουμερκιώτισσες.

Ο τόπος - ο χώρος - ο αέρας και το κρύο νερό, που έχουν φέρει από το βουνό με λάστιχο ως εκεί, ζητάει ψωμί - τυρί και τυρομάτα ασπράλαπστη και κρεμύδι στουμπιστό. Όλα τ' άλλα είναι πολυτέλεια. Στις εκδηλώσεις του Συλλόγου της Κυψέλης (Χόσεψης) παρευρίσκονται με χαρά κάθε φορά που είμαι στα Τζουμέρκα.

Φέτος ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Κώστας Αγγελής και ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Κυψέλης κ. Κουτσοσπύρος Ευριπίδης, με ξενάγησαν και στα έργα που έκαμε η κοινότητα εκεί πάνω.

Αφού περπατήσαμε αρκετά ψηλά, με πήγαν στο τεχνικό έργο της δεξαμενής του χωριού.

Απ' όλες τις πάντες έτρεχε νερό κρούσταλο. Σκύβεις, πίνεις και σηκώνεις και τα μάτια προς τα πάνω, για να εκφράσεις το θαυμασμό σου. Πιο κεί έχουν φτάσει τα στέγαστρα για τα πρόβατα που σταλίζουν στα βουνά. Το έργο αυτό έχει γίνει από επιδοτήσεις της Ε.Ο.Κ.

Όμως, καλό ήταν να υπήρχε ένα ξεχωρό δωματάκι να κοιμάται ο τζουμπάνος και όχι να κοιμάται μαζί με τα πρόβατα - γίδια και τις κοπριές.

Στον 20ό αιώνα ζούμε και θέλουμε να μπορούμε και στην Ευρώπη...

Όμως τι χρειάζονται, ήθελα να ήξερα τα στέγαστρα στα Τζουμέρκα, όταν όλοι εμείς που πηγαίνουμε εκεί, γνωρίζουμε ότι το καλοκαίρι τα πρόβατα, σταλίζουν κάτω από τα δέντρα, έλατα - κέδρους.

— Ειδικά στην περιοχή αυτή έχει πολύ ωραία ψηλά και τουφωτά δένδρα — όπου είναι ο φυσικός τους χώρος και δεν πηγαίνουν κάτω από τα τσιγκια και τα τσιμπούτα.

Το χειμώνα σε κανένα από τα χωριά μας δεν μένουν το χειμώνα πρόβατα — πάνε όλα στα χειμαδιά, Αγρίνιο - Μακρυνόρας και σε άλλα πεδινά και ζεστά μέρη, διότι έχει πολύ χιόνι.

Και εάν κάποιος έχει λίγα προβατάκια, τα έχουν στα σπίτια τους και τα ταΐζουν τριφυλή ξερό και ζωοτροφές.

Πολύ καλά παρατήρησε ο κ. Κουτσοσπύρος, αυτά είναι πολύ ωραία να τα φάσουμε ξενώνες για ορειβάτες και γιατί όχι και για μας. Ποιός από μας δεν θα πήγαινε να καθίσει 10 μέρες εκεί, να κοιμάται και να ξυπνάει με το λάλημα της πέρδικας και να ανασαίνει καθαρό αέρα;

Μπορεί να αναρωτηθείτε γιατί αφιερώνω τόσα πολλά στην εκδήλωση αυτή της Κυψέλης και όχι των άλλων χωριών, διότι όλα τα χωριά ενδεικτικά αναφέρω (Παλιοκόντινο 14-15 έκανε πανηγύρι με τον Σταύρο Καψάλη και τον Κώστα Τσαμπά.

Πολύς κόσμος — πολύ πετυχημένη η εκδήλωση του νεοσύστατου συλλόγου της Νεολαίας του Παλιοκάτουνο, μιλάω για Νεολαία γιατί όλοι στο σύλλογο είναι τόσο νέοι, που μόνο έτσι χαρακτηρίζονται. Εάν κάποιος είναι μεγαλύτερος, είναι προσόν σήμερα να χαρακτηρίζεται νέος, όταν πλησιάζει τα 40.

Το Βουργαζή 27 Αυγούστου πολύ πετυχημένη εκδήλωση.

Ο Καταρράκτης — τα Θεοδώριανα με την Κωσπλάτα και το Μεράκι του κ. Παπαγιάννη Γιάννη για την παράδοση και την εμφάνιση φέτος του «Χορευτικού Κωσπλάτας» στην Κωσπλάτη δωρεάν πρόσκληση και του χρόνου στη δύση η πολύ πετυχημένη — προς Μελίσσουρους με δωρεά — χορό λαϊκό και δημοτικό και σ' όλα τα χωριά. Τι να πρωτοθυμηθώ...

Όμως όλες αυτές οι εκδηλώσεις γίνονται πανομοιότυπες η μια με την άλλη σε κάποιες πλατείες του χωριού — και σε κάποιες περιοχές της Αθήνας Πάρνηθα - Βαρυμύμη - κλαρίνα - τραγουδιστές - ψητά αρνιά - μπύρες κ.λπ. Οπότε ο κόσμος τις έχει συνηθισμένες. Τώρα εάν κάποιος άλλοι σύλλογοι κάνουν κάποια παρόμοια εκδήλωση που εγώ δεν τη γνωρίζω, ας με συγχωρέσουν, που δεν έχω πάει και εκεί, διότι ο άνθρωπος που ασχολείται με την παράδοση, έχει κορεστεί από τέτοιες εκδηλώσεις...

Όλα τα παραπάνω χωριά κάνουν εκδηλώσεις, αλλά το χωριό μου «Κεντρικό» Παλιά Νησίσα, λόγω

ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ ΜΟΥ ΠΕΡΗΦΑΝΑ...

της ιδιομορφίας του χωριού, που αποτελείται από 5 πέντε συνοικισμούς, που βρίσκονται μακριά ο ένας από τον άλλο, δεν έχουμε εκπλήξεις. Έμεις τις κάνουμε μαζεμένες στην Αθήνα (Πάρνηθα - Βαρυμύμη - Πρωτοχρονιάτικος χορός - κόψιμο πίτας - παιδική γιορτή, προτιμούμε το καλοκαίρι την ημερία μας και την πραγματική ξεκούραση στο χωριό μας. Όμως, φέτος, το χωριό σου θύμιζε νησί που δεν έχει νερό, διότι πήγαινες να κάνεις μπάνιο δεν είχε νερό, πήγαινες να πλύνεις τα πιάτα σου, το ίδιο, πήγαινες να πεις... Ξέρεις

τι είναι νάσαι στο χωριό σου, να βλέπεις τα γύρω σου όλα πράσινα, να βλέπεις στα ορεινά ότι βρέχει και εσύ να μην έχεις να πεις νερό;

Και το σπουδαιότερο; Να ξέρεις ότι η Ανεμοράχη που είχε το πρόβλημα αυτό, πριν χρόνια, τώρα να πνίγεται στο νερό;

Θα πρέπει να σκεφτόμαστε πολύ το καλοκαίρι, να πηγαίνουμε στο χωριό μας!!!

Ευτυχώς που ο Αλέκος στη Φτέρη έκανε επέκταση στο μαγαζί του, κάτω από τα σκιερὰ πλατάνια και πηγαίναμε εκεί και τρώγαμε ψητό

Για να μαθαίνουμε τη ρίζα τους

Στην καθημερινή μας ομιλία λέμε πολλές φράσεις ή λέξεις, που έμειναν παροιμιώδεις ή γνωμικά, πάντα έχουν μια αφορμή που τις γέννησε.

Θα αναφέρω μερικές γράφοντας και την αιτία της γέννησής για να μαθαίνουμε και να τις λέμε κατάλληλα.

«Του ήρθε κουτί»

Όταν μετά τα πρώτα χρόνια της βασιλείας του Όθωνα άρχισε να παίρνει μια συγκεκριμένη μορφή η κοσμική ζωή στον τόπο μας και να διοργανώνονται οι πρώτες κοσμικές συγκεντρώσεις, παράλληλα με τις γραφικές δεξιότητες των ανα-

Επιμέλεια: Κώστα Χρ. Καμπρή

κτόρων, γεννήθηκε, όπως ήταν φυσικό, το ζήτημα των αμφιέσεων. Υπήρχαν, βέβαια, και εδώ μοδίστρες και ράφτες πεπειραμένοι, αλλά για την κατασκευή ελληνικών στολών, με τα πολύχρωμα και πολύπλοκα κεντήματα και στολίδια. Οι φραγκοράφτες, δηλαδή οι ράφτες που έραβαν σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, φάνηκαν λίγο αργότερα. Αλλά, όπως ήταν φυσικό, οι προτιμήσεις άρχισαν να προσαρμόζονται με τον καιρό στις δυτικές αντιλήψεις περί κομψότητας. Οι παριζιάνικες τουαλέτες και τα λονδρέζικα φιγουρίνια για τους άνδρες, άρχισαν να γίνονται πρότυπα για να τα μιμηθούν οι κομψευόμενοι Αθηναίοι και επειδή δεν μπορούσαν να εμπιστευθούν τα ακριβά υφάσματα στις Αθηναίες μοδίστρες, οι πιο πλούσιοι έκαναν τις παραγγελίες τους στην Ευρώπη. Έτσι, ένα ωραίο πρωί έφθαναν ραμμένα ρούχα από το Παρίσι και το Λονδίνο, μέσα σ' ένα πολυτελέστατο κουτί. Φυσικά, σκεφθείτε το πως το περιέμενε καθέννας, όταν μάλιστα πλησίαζε κανένας ανακτορικός χορός. Θα φτάσει ή δε θα φτάσει έγκαιρα το κουτί; Όλα, όμως, πήγαιναν θαυμάσια, όταν η Ευρώπη έδινε το παρόν στην ώρα της. Τότε τι' αυτόν που το περιέμενε του «ερχόταν κουτί» και, μάλιστα, αυτά που του ήρθαν και χωρίς πρόβα, τον έκαναν ή την έκαναν «του κουτιού».

«Δεν κάνει ούτε για ζωή»

Λένε πως τη φράση αυτή την είπε η αδελφή του Χαρίλαου Τρικούπη για τον πολιτικό αντίπαλο του αδελφού της, το Θεόδωρο Δεληγιάννη. Λέγεται, λοιπόν, πως η Σοφία Τρικούπη είπε: «Ο κύριος Δεληγιάννης δεν κάνει ούτε να κραυγάζει -ζήτω- δια τον αδελφόν μου». Και για το ιστορικό του πράγματος, προσθέτουμε την απάντηση του Θεόδωρου Δεληγιάννη, όταν το έμαθε: «— Συμφωνώ απολύτως προς την ερίτημον. Λευκοί πολιτικοί, οίος εγώ, δεν είναι οι κατάλληλοι όχι να ζητωκραυγάζουν, αλλ' ούτε να έχωσιν οϊανδήποτε επαφήν με πολυτεμένον, ημοιοχούμενον υπό υστερικής γεροντοκορίας».

Σύμφωνα με μια δεύτερη εκδοχή, η φράση ξεκίνησε από το εξής περιστατικό.

Στις πρώτες βουλευτικές εκλογές (στην εποχή του Όθωνα) τα κόμματα μάζευαν άνδρες, που θα φώναζαν ζήτω (μπούγιο - κλάκα - αβάντα), όταν έβλεπαν να περνάει ο αρχηγός του κόμματος ή όταν αυτοί και οι βουλευτές του έβγαζαν λόγους. Αυτούς τους... μισοφόρους, για να διαπιστώσουν ότι έχουν γερή φωνή, τους μάζευαν σε μια μάντρα και τους έβαζαν να φωνάζουν ζήτω αν η φωνή τους ήταν δυνατή, τους έδιναν μια δραχμή την ημέρα, αν όχι, τους έδιωχναν. Δεν έκαναν ούτε για... ζήτω!

«Δεν ιδρώνει τ' αφτί του»

Ο Ασκληπιός άρχισε από επαρχιακός γιατρός στα Τρίκαλα. Αν έγινε θεός, το χρωστά στο Δία, που θέλησε κάπως ν' ασχοληθεί μαζί του. Ο Δίας ήξερε καλά να γιατρεύει τις αρρώστιες. Είχε, μάλιστα, ειδικότητα στις επιδημίες, αλλά ήταν πολύ μεγάλος, για να τον ζηλίζουν οι άνθρωποι με μικροπράγματα. Δημιούργησε λοιπόν, δεύτερες θεότητες, που πήραν πάνω τους τις καθημερινές έννοιες του γένους των θνητών. Ο Δίας κράτησε την ψυχή. Το σώμα το ανέλαβε ο Ασκληπιός, μεγάλος φιλόanthρωπος, ο μόνος που βόλεψε τους φτωχούς και τους αρρώστους. Ο Πανσάνιος μας εξηγεί, πως ήταν τα Ασκληπία. Είχαν πελώριες αίθουσες, ανοικτές στον καθαρό αέρα, κάτι σαν τα σημερινά σανατόρια. Στα Ασκληπία αυτά, αναφέρονται θεραπείες ψυχοπαθών, λεπρών, αρθρικών και άλλων. Όσο τσαρλατανικές κι αν φαίνονται σήμερα πολλές από τις θεραπείες του, ο Ασκληπιός ήταν τιμωρός γιατρός. Δεν ξεγελάει τους πελάτες του, δε ζητά πληρωμή, παρά αφού ευχαριστηθούν από την επέμβασή του. Κάποια τον ρωτάει — σε πλάκες που βρέθηκαν στην Επίδαυρο — με τι τρόπο να κάνει παιδί. Άλλος πως να ξαναβρεί την όρασή του. Κάποιος πάλι

κρέας - κοτόπουλο - πολύ ωραίες τηγανιτές πατάτες - ψωμί ζηλωτό χωριάτικο ζεστό εκείνης της ώρας (εδώ κάνω μια μικρή σημείωση) ελπίζω να τρώμε και του χρόνου ζηλωτό ψωμί...

Εκεί λοιπόν, κάθε μεσημέρι και βράδυ μαζεύονταν 100-150 άτομα, έπαιζαν τάβλι, κουβέντιαζαν και έπιναν δροσερές μπύρες, για να αναπληρώσουν το έλλειμμα του νερού ολόκληρης της μέρας.

Δεν έγινε μόνο το μαγαζί του Αλέκου Μπαλαούρα πολύ ωραίο, με την πολύ ωραία περιποίηση από τον ίδιο και την ευγενική συμπεριφορά της γυναίκας του, έγινε και το σπίτι του Παύλου Αντωνίου δι-

πλά, πολύ ωραίο, και συμπληρώσε το τοπίο και του έδωσε πολύ περισσότερη ζωή, και ωραία εικόνα.

Όμως όλοι οι συνοικισμοί έχουν τη δική τους ομορφιά και κάθε βραδιά γεμίζουν τα μαγαζιά, τόσο από μεγάλους, όσο και από μικρούς. Τραγουδι - γλέντι πιστό. Όμως, φέτος, στο πανηγύρι των Ναζαίων, έβρεξε και είχε λίγο κόσμο. Όμως δεν ήταν μόνο αυτό και η απουσία του Μπαρμπα Μήτσου του Καλιακάτσου ήταν αισθητή.

Δεν πενθούσε μόνο το χωριό του, αλλά και η φύση συμμετείχε σ' αυτό το πένθος και δεν επέτρεψε να γίνει αυτό το πανηγύρι εν απουσία του.

τον ευχαριστεί, επειδή τον απάλλαξε από τις ψείρες και πολλοί απλοϊκοί του ζητούν χάρες άσχετες με την υγεία. Κάποια π.χ. τον ρωτά με ποιον τρόπο να κάνει το φίλο της να την αγαπήσει. «Να τον κλείσεις σ' ένα πολύ ζεστό δωμάτιο — τη συμβουλεύει εκείνος — κι αν ιδρώσουν τ' αφτιά του, θα σ' αγαπήσει. Αν δεν ιδρώσουν, μην παιδεύεσαι άδικα». Από την περιέργη αυτή συμβουλή του Ασκληπιού, έμεινε ως τασήμερα.

«Αυτός δεν έχει να ξύσει το δόντι του»

Την εποχή του Βυζαντίου, οι βασιλιάδες και οι άρχοντες, είχαν ορισμένους υπηρέτες, που με κάτι μικρά και μυτερά ξυλαράκια — λίγο πιο μεγάλα από τις σημερινές οδοντογλυφίδες — τους καθάριζαν τα δόντια από τα υπολείμματα των φαγητών. Οι υπηρέτες αυτοί «οδοντογλύφοι» και αργότερα «Δοντάδες», όνομα, που έμεινε σε πολλές βυζαντινές οικογένειες σαν τίτλος (σήμερα το συναντάμε σαν επώνυμο). Την εποχή εκείνη, όταν ένας ευγενής δεν είχε στην υπηρεσία του, τουλάχιστον δυο «οδοντογλύφες», θεωρούνταν φτωχός κι επομένως όχι ευπρόσδεκτος στις διάφορες συγκεντρώσεις που έκαναν οι προύχοντες στα μεγάλα τους. Γιατί ήταν όρος σχεδόν απαραίτητος, ο κάθε καλεσμένος να παίρνει μαζί και τον υπηρέτη του, για να του καθαρίζει τα δόντια μετά από κάθε γεύμα.

Όταν, λοιπόν, κάποιος απ' αυτούς δεν είχε «οδοντογλύφη», οι άλλοι έλεγαν μεταξύ τους ειρωνικά: «Αυτός δεν έχει να ξύσει τα δόντια του ή το δόντι του». Από τότε έμεινε η φράση αυτή, που τη λέμε, όταν θέλουμε να χαρακτηρίσουμε κάποιον ότι είναι πολύ φτωχός.

«Αντρόγυνο της Αγ. Παρασκευής»

Στην παλιά Αθήνα, κοντά στο Θησείο, υπήρχε κάποτε η συνοικία της Αγίας Παρασκευής, που δεν υπάρχει σήμερα. Σε κάποιο μοναχικό σπιτάκι κατοικούσε ένα αντρόγυνο: Ο Θάνας και Παγώνα Παγιαυλή. Ο κόσμος τους έβλεπε και τους ζήλευε, γιατί έμοιαζαν «σαν δυο αληθινά ππουσυνάκια», όπως γράφει ένας παλιός χρονικογράφος. Το ζευγάρι αυτό είχε γίνει υπόδειγμα για τους άλλους παντρεμένους κι όλοι προσπαθούσαν να μιμηθούν «το αντρόγυνο της Αγίας Παρασκευής». Ένα βράδυ, μερικοί φίλοι πέρασαν έξω από το σπίτι τους κι άκουσαν γυναικείες φωνές και κλάματα. Κατάλαβαν τότε πως ο άντρας έδερνε την γυναίκα του. Δεν είπαν τίποτε κι έφυγαν. Την επομένη το αντρόγυνο παρουσιάστηκε, σαν να μη συνέβαινε απολύτως τίποτε. Αυτό κράτησε περισσότερο από μήνα, ώσπου από στόμο σε στόμα μαθεύτηκε το μυστικό: Κάθε νύχτα τις έτρωγε η Παγώνα από το Θάνο και την ημέρα παρουσιάζονταν σαν το πιο αγαπημένο και ευτυχισμένο ζευγάρι της Αθήνας. Από τότε, όταν βλέπουμε κανένα αντρόγυνο να υποκρίνεται το αγαπημένο, λέμε ότι μοιάζει, με «το αντρόγυνο της Αγίας Παρασκευής».

«Άλλα 'ν τ' άλλα, κι άλλο της Παρασκευής το γάλα»

Είναι μια φράση που τη λέμε για πράγματα ανόμοια και που δε δέχονται σύγκριση μεταξύ τους. Υπάρχουν δυο εκδοχές του μύθου από τον οποίο φαίνεται ότι προήλθε η φράση: Ένας Επανήσιος εξομολογήθηκε στον πνευματικό του πως έφαγε γάλα μια Παρασκευή και ζήτησε συγχώρεση. Ο πνευματικός του διάβασε μια ευχή και του είπε να μην το ξανακάνει. Φεύγοντας ο χωρικός και σαν να πρόκετο για κάτι ασήμαντο, λέει στον παπά: Ξέρεις, παπά μου, ξέχασα να σου πω πως σκότωσα τον πατέρα μου. Ο πνευματικός του απάντησε: Άλλα 'ν τ' άλλα κι άλλο της Παρασκευής το γάλα.

Η δεύτερη εκδοχή λέει πως ζούσε κάποτε ένας δεσπότης που συζούσε με κάποιαν παράνομο. Ο Θεός, όμως, για να του πανερώσει την αμαρτία του, έστειλε έναν ασκητή. Ήταν Μεγάλη Παρασκευή και ο Δεσπότης σόλιζε το τραπέζι με νησιόσιμα φαγητά, σκόρδα, ελιές κ.λπ. Εκεί που τρώγανε, κάποιος χωριάτης, έφερε στο δεσπότη μια καρδάρα γάλα. Ο δεσπότης, επειδή δεν είχε που να το βάλει το γάλα, γιατί του είχαν φέρει και άλλοι προηγούμενα, είπε στο χωριάτη να το πάρει πίσω. Ο παραβρισκόμενος ασκητής αρπάξει την καρδάρα και πίνει όλο το γάλα. Ο δεσπότης, επειδή ήταν και άλλοι παρόντες, έδωσε διαταγή στον αστυνόμο να φυλακίσει τον ασκητή. Ο ασκητής τότε, ακουμπάει το ραβδί του σε μια κλειδωμένη κάμαρα και η πόρτα ως εκ θαύματος, άνοιξε μόνη της. Τότε βλέπουν τη γυναίκα που είχε κρύψει ο δεσπότης με ένα παιδί. Ο ασκητής ρώτησε να του πει το παιδί ποιος είναι ο πατέρας του κι αυτό απάντησε πως είναι ο δεσπότης. Και τότε είπε ο ασκητής στο δεσπότη τη φράση: «άλλα 'ν τ' άλλα και άλλο της Παρασκευής το γάλα».

Κοινωνικά

ΓΑΜΟΙ

Το Σάββατο 3 Ν/βρίου έγιναν οι γάμοι της Αλεξάνδρας (Αλέκας) Δημητρίου Γεωργιαννίτη και του Δημήτριου Τζερεμέ πολιτικού μηχανικού από το Αθαμάνιο, στην εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους Ιλισίων. Ο Άραχος τους εύχεται κάθε ευτυχία.

Νοσηλευτικά

— Η Γεωργίτσα Θ. Παππά νοσηλεύτηκε στο Νοσοκομείο Άρτας από γαστρορραγία και βγήκε υγιής.

— Στο Σισμανόγλειο Νοσοκομείο νοσηλεύτηκε η Αθηνά Καλιακάτσου. Επίσης στο ίδιο Νοσοκομείο βρέθηκε η Πηνελόπη Ζαχαρή. Είναι και οι δύο καλά.

— Στο Υγείας νοσηλεύτηκε η Λαμπρινή σύζυγος του Ηλία Οικονόμου που έκανε εγχείρηση Καρδιάς.

— Στο Νοσοκομείο του Ερυθρού Σταυρού νοσηλεύτηκε η Λόπη Καμπρή (μητέρα του Προέδρου). Η περιποίηση ήταν άκρως εξαιρετική γιατί οι Κεντρικοί έχουν εκεί τους ανθρώπους τους, τον Κώστα Μπαγαούρα και την Τούλα Καραφά - Ζαφειροπούλου.

Ο Άραχος εύχεται σε όλους περαστικά.

Θάνατοι

Πέθανε στις 20 Σεπτέμβρη ο Γιώργος Σπύρου, ετών 62 από τα Λαγιάδια.

Στα μέσα του Σεπτέμβρη πέθανε ο Αλέκος Γ. Ζαχαρή από το Βουλγαρέλι ετών 55. Γιος του Γεωργάκη Ζαχαρή εγγόνι του Χρήστου Ζαχαρή από τους Να-

γαιούς.

Στις 18 Οκτώβρη απεβίωσε στα Ναζαίικα ο Βασίλης Γ. Καλιακάτσος ή Βασίλης Γιώργος ετών 89. Ο πρακτικός οδοντίατρος της εποχής εκείνης του 1940 και μετέπειτα. Με μια ντανάλια και μια πένσα σου έβγαζε το δόντι σου ατάκα κι επί τόπου. Αντιστηπικό τι άλλο το **τοίπουρο**. Ασφαλώς χωρίς αμοιβή.

Αφίξεις

Αφίχθη, και μένει μόνιμα στην Αθήνα, από την Αμερική ο Ανέστης Θ. Καλιακάτσος.

Κυνήγι στο Χωριό

Έχει άφθονες Φάσες και Κοτσύφια. Έχει αγριογούρουνα. Όσοι κυνηγοί πιστοί προσέλθετε.

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΠΟΥ ΔΕ ΛΥΓΙΣΕ

Δέντρο μου περήφανο
δαφνοστεφανωμένο
έλα πέσε δίπλα μου
το ξέρεις σε προσμένω.

Δέντρο μου περήφανο
γυμνό στ' αστροπελέκι
χίλιοι σε δέρνουν άνεμοι
και ποιος σου παραστέκει;

Τα ξυρόκλαδα σου δέντρο μου
του άνεμου παιχνίδια
σπαρταράνε στο κενό
μες του βοριά τα φιδιά.

Κι εγώ ικέτσα ζητώ
κοντά μου να ξαπλώσεις
να φύγει η μαγιά του βοριά
απ' τη σκιά του να γλιτώσεις.

Νάρθουν πεταλούδες ταπεινές
στα πόδια σου να πέσουν
οι πεθυμίες σου διαταγές
γι' αυτούς που θα προσπέσουν.

Δίπλα σου η τρυφερή
και η όμορφη η ανεμώνα
θα διώχνει πάντα μακριά
του τρόμου την εικόνα.

Η ανεμώνα κυρά μου ζει
πρόσκαιρο της ζωής παιχνιδι
η άνοιξη σαν θα φανεί
η ομορφιά της θε να φύγει.

Εγώ όρθιο γεννήθηκα
όρθιο θε να πεθάνω
πάνω από την πίστη μου
τίποτα πιο ψηλά δε βάνω.

Έχω τα κλαδιά μου συντροφιά
του άπειρου καμάρι
χίλια λουλούδια τρυφερά
χαϊδεύουν το φεγγάρι.

Θα στήσουν δίκαιο χορό
αγνά εργατοχέρια
θα κάνουν πίσω τα ερπετά
τα δίκωπα μαχαίρια.
Θ' ανέβει η αξία πιο ψηλά
φάρος μέσα στα σκοτάδια
ν' ανοίξει δρόμους φωτεινούς
ν' αγωνίζονται τα παλικάρια.

Τα κορίτσια σύμβολα χαράς
πηγή ζωής κι αγάπης
θα σφυρηλατούν το όνειρο
θα τρέφουν την ελπίδα
να μη λυγίσει ο αγωνιστής
και χάσει την πυξίδα.

Χίλιους τρέφω μεσοτούς καρπούς
στόφοι απ' τη δική σου μήτρα
θα λάμψει ο ήλιος την αυγή
θα ξαναθίσουν τα φύτρα.

ΧΡΥΣΑΥΓΗ ΚΑΜΠΡΗ

Σημείωση: Η Χρυσάυγη σε γενόμενο διαγωνισμό ποίησης της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών που είναι μέλος, πήρε το δεύτερο βραβείο καλύτερης ποίησης μεταξύ 70 λογοτεχνών. Στο επόμενο φύλλο θα το δημοσιεύσουμε. Συγχαρητήρια στη Χρυσάυγη. Ο Άραχος της εύχεται να έχει πάντα εμπνεύσεις και να γράφει.

Συνδρομές

	δρχ.
1) Ελ. Σφήκα	1000
2) Σωτ. Τριάντος	1000
3) Κων. Κωσταγιώργος (Τρίπολη)	5000
4) Θεοχάρης Χαρ.	1000
5) Βασ. Μάνου-Τομαρά	5000
6) Αντ. Μάνος	1000
7) Ι. Β. Καλιακάτσος (Ζακύνθ.)	5000
8) Μάστο-Καλιακάτσου Γ.	1000
9) Νικόλαος Μαργώνης	2000
10) Παν. Οικονόμου	2000

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

Εφημερίδα του
Πολιτιστικού Συλλόγου
Κεντρικιστών Άρτας
Εκδότης:

Καμπρής Κώστας
Βαρδάκη 54, Αθήνα
Τηλ.: 64.20.051

Συντακτική Επιτροπή:
Φάνης Γιώτης
Βίκη Καραγιάννη - Αράπη
Κώστας Γεωργίου

ΦΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ

Με βαθιά συγκίνηση, από τον ξαφνικό θάνατό σου γράφω τα παρακάτω για να αποτίσω φόρο τιμής στη μνήμη σου. Πέμπτη 5 Ιουλίου 1990. Μία ημερομηνία που θα μου μείνει αξέχαστη στη μνήμη μου για πάντα, διότι την ημέρα αυτή έφυγε από κοντά μας για το μεγάλο ταξίδι και φυσικά χωρίς γυρισμό, ο πατριώτης, ο φίλος και συγγενής (από συζήτηση που είχα κάποτε με τον αιώνιο) Ο ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ (ο Μήτσος του Κωσταντούλα όπως τον αποκαλούσαμε όταν είμαστε στο χωριό, προτού ξενιτευτούμε πρώτα εκείνος και μετά εγώ). Με το θάνατό του έφυγε και ο τελευταίος των απογόνων του αιώνιου Κωσταντούλα.

Το θλιβερόν άγγελμα το έμαθα μετά από δέκα ημέρες —όπως τυχαίως— από την αδελφή μου Αντωνία. Κεραυνός εν αιθρία ήταν για μένα η ξαφνική αυτή είδηση. Λυπήθηκα πάρα πολύ που δεν βρέθηκε κανείς να με ειδοποιήσει, για να σε συνοδεύσουμε κι εμείς στη τελευταία σου κατοικία. Έφυνες εσύ, που πρώτος ίδρυσες την Αδελφότητα, που πρώτος έβγαλες την εφημερίδα «Ο ΑΡΑΧΘΟΣ». Που ως Πρόεδρος της Αδελφότητας, αλλά και ως Επίτιμο Μέλος —παρ' όλο που η υγεία σου είχε κλονισθεί— δεν έπαυες να προσφέρεις την υπηρεσία σου συμμετέχοντας παντού. Εργάστηκες με ζήλον διά την πρόδοι της Αδελφότητας. Εκείνο που θα θυμίζει περισσότερο —κατά την γνώμη μου— είναι η προσπάθεια που έκανες για τη συγκέντρωση των χρημάτων για την αγορά και εγκατάσταση του πολυελαίου στην Εκκλησία παρ' όλο που δεν είχαμε ακόμη ρεύμα. Σε αξίωσε όμως ο Θεός και τον είδες —όπως και όλοι μας— να φωτίζει άπλετα την Εκκλησία.

Αλήθεια πόση χαρά αισθανθήκαμε όλοι μας όταν τον είδαμε αναμμένο!!! Ο θάνατός σου αφήνει ένα μεγάλο κενό στην Αδελφότητα. Πολλοί εργάστηκαν και εργάζονται για την Αδελφότητα, αλλά εσύ αιώνησες Μήτσο εργάστηκες περισσότερο απ' όλους. Ήσουν πανταχού παρών. Στο πανηγύρι στα Κιούρκα και τελευταία στη Βαρυπόλη, στο χορό της Αδελφότητας, στο κόψιμο της πίτας, στο πανηγύρι στο χωριό —σχεδόν κάθε χρόνο— στη φασουλάδα στη Πάρνηθα και σε πολλές άλλες εκδηλώσεις που αυτή τη στιγμή μου διαφεύγουν. Η αρθρογραφία σου δεν έλειπε σχεδόν από κανένα φύλλο της εφημερίδας. Πολλές φορές σου έλεγα στο τηλέφωνο, αλλά και όταν συναντιόμαστε, που έβρισκες τόσο κουράγιο. Στο πανηγύρι δεν θα ξαναβρεθείς αιώνησες Μήτσο για να μιλήσεις από το μικρόφωνο για να συγκεντρωθούν, για το καγκελάρι και να μπεις πρώτος να σύρεις το χορό. Η σκαμνιά —που είναι μετά το Παλινοχώρι και τη Βρωμόβρυση— δεν θα σε ξαναδεί να κάθεται στον ισκίο της, και να αγναντεύεις τα αθάνατα Τζουμέρκα —που τόσο ύμνησες σε πολλά άρθρα, που δημοσιεύσεις στην εφημερίδα— όταν κάθε πρωί έκανες τον περιπάτο σου με την αγκλίτσα, που την είχες πάντα μαζί σου, και περισσότερο όταν πηγαίναμε σε μακρινούς περιπάτους στο Σαμάρι, Μερόγκι, Βρωμονέρι, Μπιάκα, στο Βρο της Κούλας, και τον πιο μακρινό στον Πάτερ Κοσμά. Το «Δόστω και πάρτω κολοβή» δεν θα το ξανακούσουμε πια, που το 'λεγες όταν πειράζαμε τον μακαρίτη τον Περικλή.

Θα μείνεις αξέχαστος στη μνήμη μας για πάντα τόσο εμένα όσο και της Ζήνας που τόσο εκτιμούσες αιώνησες και φίλτατε Μήτσο.

Ας είναι ελαφρό το κόμα της Αττικής Γης που σε σκέπασε για πάντα.

ΠΑΝΑΠΩΤΗΣ ΓΡΗΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΠΑΛΑΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Κουρείον «Το Κεντρικό»

Ο Γιάννης Μπαλαούρας έγινε ο κουρέας του χωριού μας. Κουρεύει αφιλοκερδώς.

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Του ΠΕΤΡΟΥ ΣΚΟΥΤΕΛΑ

Η γλώσσα του λαού μας, που δεν έπαψε να καλλιεργείται και κατά τη μακραίωνη σκλαβιά, έδωσε το κορυφαίο επίτευμά της.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ.

Το δ.τ. που είναι μια έκφραση ζωής δοσμένη με εξαιρετικά λιτά μέσα, μπορεί να χωριστεί σε δυο μεγάλους κύκλους που σημειώνονται σε δυο διαφορετικές περιόδους της ιστορικής πορείας του Έθνους μας.

Στον πρώτο κύκλο ανήκει το **Ακριτικό τραγούδι** (8ο με 10ο αιώνα), που αναφέρεται στη ζωή και τους αγώνες των παραμεθορίων πληθυσμών (ακρίτες) της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Στο δεύτερο κύκλο ανήκει το **κλέφτικο τραγούδι**, που δημιουργείται στα τελευταία χρόνια του Βυζαντίου και φτάνει ως την Ελληνική επανάσταση του 1821, καθώς και τ' άλλα τραγούδια των περιστάσεων (εύθυμα, σατυρικά, αποκριάτικα, της ξενιτιάς, του γάμου κ.ά.).

Κατά τους χρόνους του Βυζαντίου έγινε η σύζευξη ελληνικών στοιχείων με Ανατολικές επιδράσεις κι έτσι αναπτύχθηκε η θρησκευτική μουσική που ονομάστηκε **Βυζαντινή**.

Η μεγάλη —ποσοτικά και ποιοτικά— άνθηση του δημοτικού τραγουδιού στα χρόνια της Τουρκοκρατίας δείχνει περ'όσον πόσο καλλιεργήθηκε το δ.τ. απ' το λαό και μέσα στο λαό.

Οι κλέφτες και οι αρματωλοί με το λεβέντικο και γεμάτο άρωμα δ.τ. φέρανε το λαϊκό ξεσηκωμό και ζύπνισαν τη λευτεριά που κοιμόνταν αιώνες.

Το δ.τ. στάθηκε σύντροφος πιστός στο αγωνιστικό μένος του λαού μας

και του χάρισε ό,τι ζητούσε, ό,τι δικαιούνταν.

Τα τραγούδια αυτά, είτε είναι ακριτικά, κλέφτικα, πατριωτικά, ναυουρίσματα, μοιρολόγια, αγροτικά, αγάπης, όλα δείχνουν αγάπη, στοργή και λεβεντιά κι έχουν το δικό τους μοτίβο, τη δική τους σύνθεση και το ξεχωριστό χρώμα για κάθε εκδήλωση.

Όλα μαρτυρούν τον πόνο της μάνας, το θάνατο του παλκαριού, τον καύμο της ξενιτιάς και τη χαρά του πανηγυριού.

Το καθένα αντιπροσωπεύει κι από μια γωνιά της ελληνικής γης, όπως: **Τα Μωραϊτικά, τα Ρουμελιώτικα, τα Ηπειρώτικα, τα Θρακιώτικα, τα Νησιώτικα, τα Θεσσαλικά, τα Μακεδονικά, τα Ποντιακά και τα Κρητικά.**

Ο Γκαίτε έγραψε: «Ο Ελληνικός λαός τραγουδάει ελεύθερα το δημοτικό του τραγούδι σαν το πουλί πάνω στο κλαρί, χωρίς να περιμένει καμιά αμοιβή, παρά το ίδιο του το τραγούδι».

Ένας Γάλλος δημοσιογράφος, που γύρισε ολόκληρη την Ελλάδα κι άκουσε τα δημοτικά μας τραγούδια, σημείωσε: «Δεν είναι δυνατό να συναντήσεις άλλο λαό πουθενά, που να τραγουδάει την ιστορία του τόσο ζωντανά!».

Ο Πολίτης σημειώνει: «Σα χείμαρρος αφρισμένος ξεχειλίζει όχι από τα χείλη των ανθρώπων, αλλά από τους βράχους του Ολύμπου και της Οίτης».

Ο μουσικός **Καλομοίρης** πήρε τα δημοτικά τραγούδια και τα ταίριασε σε μια ενορχήστρωση με σπάνια μελωδία και συναρπαστικότητα.

Κι ο **Σίμων Καρράς** σήμερα στάθηκε ο συλλέκτης του γνήσιου δ.τ. και το προστάτημε από αλλοιώσεις και ξένες επιδράσεις.

Τα δημοτικά μας τραγούδια —ιερές παρακαταθήκες— πρέπει να κρατηθούν αλώβητα, ανέθετα, μακριά από ξένη επίδραση, έτσι ακριβώς όπως τα πρωτοτραγουδούσε ο λαός μας.

Να σταθούν πλάι τους με στοργή και συμπάθεια, με περιέργεια κι ενδιαφέρον, γιατί κρύβουν το πρώτο θαμμένο φως, αλλά και το ολόφωτο της γλυκειάς μας πατρίδας.

Η γνήσια μουσική μας παράδοση με το ανυπόβλητο μεγαλείο της πρέπει να κρατείται και να διαδίδεται πιστά κι ανεπηρέαστα, όπως σημειώνει κι ο Α-πόστολος Παύλος «Στήκετε και κρατείτε τας παραδόσεις, ας επιδιώχτητε».

Το δ.τ. το είδε ο λαός μας σα μια ανάγκη ζωής, σαν ένα σύνεργο στην καθημερινή χρήση, σαν ένα σύνεργο αχώριστο στην χαρά και στη λύπη. Μέσα απ' αυτό περνούν όλες οι φάσεις της οικογενειακής ζωής, του κοινωνικού βίου κι όλες οι περιπέτειες χιλιόχρονης ιστορικής εθνικής ζωής.

Κανενός άλλου λαού τέτοια δημιουργήματα δεν μπόρεσαν να συγκριθούν με τα δικά μας. Κι αυτό διαπιστώνεται από τις παρακάτω σημειώσεις Ελλήνων και ξένων συλλεκτών δημοτικών τραγουδιών.

Ο συλλέκτης του δ.τ. **Φωριέλι** σ' ένα βιβλίο του γράφει: «Θα έλεγε κανείς ότι, όταν ακούει δ.τ. (ελληνικό), το οποίο σκοπιάς επιχορηγήθηκε, για να ψάλλεται στα όρη και να επαναλαμβάνεται ή να παρατείνεται κατά πλέον άγριο τρόπον από την ηχώ των βουνών, δοκιμάζει μια ιδιαίτερη ικανοποίηση και χαρά».

Π.Ε.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

1. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

— Υπολογιστές, Προγράμματα, Προγράμματα επί παραγγελία, Εκτυπωτές, Αναλυσίμα, Βιβλία, FAX, Ταμειακές Μηχανές, Φωτοαντιγραφικά

2. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ — ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

— Πληροφορική, MANAGEMENT, Πωλήσεων Χρηματιστηρίου, Δημοσίων Σχέσεων

3. ΕΟΚ — Ν. 1262

— Κατάρτιση Προσωπικού Οικονομοτεχνικές Μελέτες Χρηματοδοτήσεις Εταιρειών

4. ΕΞΕΥΡΕΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

5. CONSULTANCY

— Οργάνωση Επιχειρήσεων-Λογιστηρίων, Φορολογιστική, Οργάνωση Συνεδρίων Αγορές-Πωλήσεις-Συγκυβερνήσεις Ερευνης Αγοράς, Νομική Στήριξη Οργάνωση Χρηματιστηριακών Εταιρειών Οργάνωση Κολλεχών

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 56 — 7ος όροφος γρ.2
106 78 ΟΜΟΝΟΙΑ — ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 3629.706, 3629.784, 3608.508
FAX 3608.508
για πληροφορίες κ. ΦΑΝΗΣ ΓΙΩΤΗΣ

ΣΥΡΡΑΚΟ... Το χωριό του ποιητή

Έλεγαν οι Αρχαίοι ότι τα φύλλα της ιεράς δρυός εις την Δωδώνη είχαν μαντικόν ψίθυρον.

Ο Ζεύς «πατήρ ανδρών τε Θεών τε» και η Διώνη, της Αφροδίτης η μητέρα, έδιναν με τον ψίθυρον εκείνου τους θεϊκούς χρησμούς των.

Αυτό ήταν το Πανάρχαιον μαντείο της Δωδώνης το «Δωδωναίον ιερόν», που οι χρησμοί του έπαισαν επί πολλούς αιώνες να ζωογονούν την ελληνική ψυχή.

Αλλ' οι Δρυς, οι Ηπειρωτικοί διεσώθηκαν να ψιθυρίζουν μέσα εις την σιωπήν των εγκαταλειμμένων χωριών των Τζουμέρκων.

Ποιος δεν θαύμασε πηγαίνοντας προς το Συρράκο το καλοκαίρι το δάσος των Δρυών (Δέντρων);

Αυτό τον πρωτόγονο ήχο των δέντρων ήρθε να συμπληρώσει η τέχνη και να βοηθήσει τους νέους Σελλούς, τους χρησμοσυλλέκτες, όχι πλέον του Δία και της Διώνης, αλλά του Απόλλωνα και της Μούσας, του Βηλαρά, του Ζαλοκώστα του Βαλαωρίτη και του Κρυστάλλη.

Εκεί ψηλά στα Τζουμέρκα και συγκεκριμένα στο «Συρράκο», της Ηπείρου, γεννήθηκε ο Έλληνας Βουκολικός ποιητής του βουνού και της στήνης.

Αυτός μόνο ήξερε να ζωγραφίζει με αριστοτεχνικό τρόπο, όχι όμως με πινέλο, αλλά με λέξεις τη ζωή στα χωριά μας.

Ο μνηστής των Ηπειρωτικών δημοτικών τραγουδιών, που μόνο αυτός ξέρει τον τρόπο, το ύφος και τη σκέψη του απλού ανθρώπου, και ν' αφήσει σε μας μια εθνική παραδοσιακή κληρονομιά.

Εκεί ψηλά πήγαμε οι Τζουμερκιώτες για ν' αποθέσουμε φόρο τιμής στον μνηστή των βουνών και της ζωής των απλών ανθρώπων.

Γράφει ο ποιητής μας

Και καθώς πατάς τ' άγια χώματα της Ηπείρου
και διαβαίνεις τα δάση από έλατα δέντρα,
το αγέρι που φυσάει και είναι δροσερό και αναδευτό
τους ποταμούς που συναντάς με τα κρύα νερά,
τα πλάγια τ' ανθισμένα, με το μοσχοβολιστό θυμάρι.
Και αυτά τα πανύψηλα επιβλητικά βουνά της Πίνδου
και τις ατέλειωτες βουνοκορφές και τις απύθμενες χαράδρες.
Όταν βρεθεί κανείς εκεί πάνω νομίζει ότι επικοινωνεί
με κάτι παραπάνω από τον άνθρωπο.
Δεν ξέρω πώς να το ονομάζει ο απλός άνθρωπος;
Αντάρα; Κατάρα; Θεός; Υπερπέραν; Πώς;

Γενικά τα ταξίδια στην Ελλάδα είναι μια βαθιά ανάσα από την καθημερινότητα.

Όμως αυτή η επίσκεψη, στα Τζουμέρκα είναι το κάτι άλλο.

Είναι ακριβώς μια πνευματική και σωματική αναβάπτιση, μετουσίωση θα μπορούσα να πω.

Ίσως φανούν όλα αυτά υπερβολικά, αλλά έτσι νιώθει κανείς εκεί ψηλά στις φωλιές των σταυραετών από τις γκριζες πέτρες, των σκεπών των σπιτιών.

Εκεί πάνω βρέθηκα πριν κάμποσο καιρό, στην απόμακρη και απρόσιτη περιοχή των Τζουμέρκων, συμμετέχοντας με άλλους συντοπίτες σε ένα αντάμωμα που είχε οργανώσει η ΟΜ Τζουμέρκων με την κοινότητα του Συρράκου και τους απανταχού αποδήμους Συλλόγους των Συρρακιωτών.

Αυτά που γράφω εδώ δεν είναι ούτε ειδηση, ούτε χρονικό ούτε ρεπορτάζ. Είναι η ταραχή που νιώθει κανείς από τη συνάντησή με την «πατρίδα σου» αυτή την εσωτερική που πολύ λίγοι Έλληνες γνωρίζουν, διότι μας έχει φάει η ξενομανία.

Σε κάνει να αραδιάξεις γραμμές αυτή η συγκίνηση που νιώθει κανείς βγαίνοντας από μια στρόφη στα 1000 μέτρα υψόμετρο, αντικρίζοντας στην απέναντι γκριζιά πλαγιά 2 χωριά, Συρράκο - Καλλαυτές.

Θαρρείς ότι το ένα δίνει το χέρι στο άλλο, αλλά τεντώνουν τα χέρια και δεν φτάνουν, λόγω ότι τους χωρίζει ο ποταμός Συρρακιώτης. Δεν υπάρχει γέφυρα, δεν υπάρχει δρόμος μόνο τα ζώα και άνθρωποι μετακινούνται.

Νιώθεις δέος και θαυμασμό περπατώντας στα πλινθόκτιστα γκαλντερίμια και την αετωτή πέτρινη γέφυρα, που ενώνει το χωριό με τον κεντρικό αμαζωτό τρόπο, που δεν πηγαίνει στο χωριό.

Νιώθεις ταραχή και αγωνία για τους Ηπειρώτες Πατριώτες που επιμένουν να συνεχίζουν να συντηρούν πάνω στα κακοτράχαλα βράχια τα πανύψηλα διόροφα και τριόροφα σπίτια τους.

Είναι αυτή ακριβώς η περιπέτεια αυτού του μικρού - μεγάλου κόσμου για τη διατήρηση της παράδοσης, που τους κληροδότησε η Ιστορία και η φύση.

Πρέπει κανείς να βρεθεί στο Συρράκο και ν' αντικρίσει αυτό το φυσικό χωριό για ν' αντιληφθεί τι σημαίνει ιστορικός χώρος, τι ιερός χώρος, τι τείχη πλινθόκτιστα, τι κυκλώπειο, κλασικά, ρωμεία. Πρέπει να βρεθεί κανείς σ' αυτή την αετοφωλιά που λέγεται Συρράκο, ένα χωριό στην άκρη του θεού, μακριά από την αλλοίωση που φέρνει ο χρόνος.

Πρέπει να βρεθεί κανείς στην εκκλησία με το ξύλινο τέμπλο και τις επιχρυσές εικόνες, προσκυνητής που νιώθει δέος στο χώρο της.

Να δει τα μεγάλα διόροφα σπίτια του εντυπωσιακού οικτροφείου με τα πολλά δωμάτια και τον φούρνο, και το μαγειρείο του, που απεικονίζονται τόσο ο σύλλογος, όσο και η Κοινότητα προσπαθούν ν' αναστηλώσουν, για να χρησιμοποιεί σαν ξενώνας.

Να δει το κριθάρι να συνθλίβεται από τη βαριά μολύβιτρα και τη γριά μωλυνού με το κεφαλομάνηλο κατεβασμένο, αρχαία αδρή μορφή, να έχει καμπουριάσει για να κωθεί στις στενές κολπώσεις της λιθοδομής τι να πρωτοθαυμάσει κανείς στο Συρράκο; Αλλά και τι να πει κανείς για την εγκατάλειψη αυτή του παραδοσιακών χωριών από την πολιτεία, που θα έφερνε τον άνθρωπο κοντά στα πανέμορφα αυτά χωριά!

Όμως πού οι γέφυρες, που είναι άφτιαχτες; πού οι δρόμοι που ακόμη είναι κλειστοί; Όμως εμείς διακηρύττουμε ότι το 1992 θα ενταχτούμε στην ΕΟΚ, όμως εμένα κάτι μου λέει. «Πού πάμε γυμνοί»;

Βίκυ Καραγιάννη - Αράπη

Τα βιβλία

«Τα βιβλία είναι οι μεγαλύτεροι ευεργέτες (φίλοι) της ανθρωπότητας και οι μεγαλύτεροι εκθροί της».

Πολλοί είπαν, ότι από τότε, που εφευρέθη η γραφή και άρχισαν να γράφονται βιβλία, οι άνθρωποι έχασαν την μνήμη τους. Αν και έχει δόση αληθείας αυτό, δεν μπορούμε παρά να αναγνωρίσουμε, ότι η γραφή και τα βιβλία αποτελούν ένα από τα κυριότερα μέσα για την πρόοδο των επιστημών, της τέχνης και την προαγωγή του ηθικού επιπέδου των λαών, ακόμη και για την αποθησαύριση όλων των επιτευγμάτων της ανθρώπινης διάνοιας.

Αν η Αγία Γραφή και άλλα φιλοσοφικά έργα δεν εγράφοντο, σήμερα ο κόσμος δεν θα είχε το ασφαλές πηδάλιο για την πορεία του προς την ευδαιμονίαν, που επιτυγχάνεται δια της προσεγγίσεως με τον Δημιουργόν· είναι άφανοι, αλλά αγαπτοί φίλοι και ακώριστοι σύντροφοι τα βιβλία, τα έντυπα γενικώς.

Όπως είναι απαραίτητη η τροφή για την συντήρηση του σώματος, το ίδιο είναι απαραίτητη η πνευματική τροφοδοσία μας, για να μην πεθάνει από αστία πνευματική η ψυχή μας. Τα διάφορα έργα λοιπόν της τυπογραφικής τέχνης μοιάζουν με τραπέζια στρωμένα από φαγητά. Και όπως όλα τα τραπέζια δεν περιέχουν τα ίδια, πλούσια και εκλεκτά εδέσματα, το ίδιο και όλα τα βιβλία δεν περιέχουν τον ίδιον πλούτον, την δύναμη και την ωφέλειαν στις ιδέες τους και το περιεχόμενό τους.

Υπάρχουν πολλά βιβλία, που δίνουν ζωή πνευματική, που αναπλάθουν ψυχές, που δίνουν σφρίγος και δημιουργικότητα. Υπάρχουν όμως και έργα, που υποστέλλουν το πνεύμα, που διαβρώνουν την ψυχήν, που φέρνουν αργό θάνατον, που χύνουν δολιχόριον. Ας το πούμε απερίφραστα: Σήμερα έχουν κατακλυσθεί οι βιβλιοθήκες και τα σπίτια και τα βιβλιοπωλεία από έντυπα. Έντυπα όμως ερμητικά, εμρηστικά, σκανδαλώδη, γεμάτα «καθαριδίν», γεμάτα δολιχόριον. Τα έντυπα είναι ένα εντύγον της σημερινής εποχής με όλα τα διαφέροντα και τα ιδανικά της, με όλες τις ιδέες και τους «μυστερισμούς», με όλη την αλοφροσύνη και την απομάκρυνση από τον σωστό και δημιουργικό δρόμο. Και σ' εκείνα τα βιβλία, που φημίζονται για το εξαιρετικό περιεχόμενό τους, για τις δημιουργικές ιδέες τους, για την οξύνεια, την λεπτότητα και την μεγάλη τέχνη τους, βρίσκεις πολλά «σκάνδαλα», πολλά βλαβερά, πολλά προσωπικά στοιχεία, εντελώς αντίθετα από την υψηλή κλίση του ανθρώπου.

Καθένας συγγραφέας, ανάλογα με την ψυχοσύνθεσή του, με τα ιδανικά του, με τις προσωπικές του αδυναμίες και τα πάθη του γράφει και δημιουργεί πρόσωπα και χαρακτήρες, για να δώσει πρότυπα στον άνθρωπον. Και αν ο συγγραφέας έχει ηθική προσωπικότητα, ευσυνειδησία, χριστιανικήν ζωήν και ανθρωπιστικές ιδέες, θα δημιουργήσει καλά πρότυπα και θα ωφελήσει τους αναγνώστες του. Τι να πει όμως κανείς με εκείνα τα έργα, που έχουν τα προσωπικά βιώματα του δημιουργού τους μετωσιωμένα σε διεισπραμένους τύπους, σε χαμηλές αντιλήψεις και περιγραφές της ζωής; Κάθε ανωμαλία του, κάθε διαστροφή του, κάθε εμρηστική ιδέα του

την μορφοποιεί και την εμφανίζει με το ένδυμα της τέχνης. Και πέφτουν στην παγίδα τόσες ψυχές! Δεν επικρατεί το αγνό και ειλικρινές ενδιαφέρον για την τέχνη, αλλά το **εμπορικό**, το άηλοστο πνεύμα για τον **πλουτισμόν** και την φήμην. Ο κόσμος κατεκλύσθη από λογοτέχνες και ποιητές, που διεκδικούν τη θέση των τραγικών, των μεγάλων κλασικών, που δεν ζητούν τίποτε άλλο παρά να απαθανατίσουν το όνομά τους και ας γράφει και στο πιο σκανδαλώδες και βλαβερόν βιβλίον.

Κάτι καινοφανείς θεωρίες και καινοτομίες παρουσιάστηκαν στην ποίηση και στην πεζογραφίαν. Και είδαμε κάτι εκτρώματα, κάτι ακαταλαβίστικα και πρόχειρα έντυπα να διεκδικούν την αναγνώρισή τους ως μεγάλων καλλιτεχνημάτων προορισμένων να θρέψουν και να πλουτίσουν τον πνεύμα και το συναίσθημα των λαών!

Όλα τα σκάνδαλα και οι επαίσχυντες και εγκληματικές πράξεις παρουσιάζονται με το ντύμα της «μεγάλης» τέχνης. Και οι μανιώδεις αναγνώστες και εραστές της φιλολογίας και λογοτεχνίας κατατρώγουν τα άθλια αυτά έντυπα. Η νεότης, με πολλή νωχέλεια, βυθίζεται στην μελέτη εντύπων, που κυκλοφορούν από ασυνείδητους και διεφθαρμένους, με μόνον σκοπόν την απόκτηση χρήματος. Οι πολλοί υποστείλονται. Το χειρότερο: Δηλητηριάζονται. Πόσοι απ' αυτούς τους «μεγάλους», τους «διανοούμενους», τους συγγραφείς της ελαφράς φιλολογίας και των γκαγκστερικών φυλλαδίων, πόσοι, λέγω, υπηρετούν με πραγματικήν αυτοπάρνηση την τέχνην; Πόσοι γράφουν από αγάπην προς τον άνθρωπον και με σκοπόν την διαπαιδαγώγηση της νεότητος και την εκτίμησή του πνευματικού επιπέδου του λαού; Κανένας! Ο συγγραφέας, ο λογοτέχνης, για να ωφελήσει πραγματικά, πρέπει να έχει αγνά ελατήρια, υγιείς ιδέες, να 'ναι μ' άλλα λόγια χριστιανός λογοτέχνης, που δεν παρασύρεται από νεωτερισμούς και θεωρίες επιβλαβείς, που δεν περιμένει να ζήσει από την τέχνη αδιαφορώντας για όλα τ' άλλα.

Και τέτοιοι λογοτέχνες και συγγραφείς γενικότερα, με την πλατεία της λέξεως έννοια, είναι λίγοι. Ευτυχώς, που εξύπνησε αρκετά ο λαός και ξέρε να διαλέγει τα πραγματικά έργα τέχνης αποφεύγοντας εκείνα τα βιβλία με τις σκοτεινές και αμαρτωλές ιστορικές αφηγήσεις και φαντασιοπληξίες.

Χρειάζεται όμως αγώνας, για να νιώσουν οι πολλοί, ότι εκείνοι που φανταχτερές εικόνες, οι μεγαλοπρεπείς τίτλοι και τα φαρδειά ονόματα, οι τυμπανοκρουσίες και οι διαφημίσεις είναι ύποπτα και βλαβερά.

Και εδώ νομίζω, πρέπει η Πολιτεία να εντείνει τον έλεγχο και να αποσύρει από την κυκλοφορία τα ακατάλληλα βιβλία, ή πιο σωστά, να μην εγκρίνει, όπου μπορεί, την έκδοση τέτοιων βιβλίων. Από τα κακά βιβλία βγαίνουν τα διάφορα σενάρια και προβάλλονται στους κινηματογράφους και την τηλεόραση βάζουμε βέβαια μια λέξη «ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟ», μα αυτό δεν σώζει την κατάσταση.

Αν θέλουμε τα βιβλία να 'ναι οι καλύτεροι φίλοι μας, πρέπει να τα διαλέγουμε. Ποι-

ός συνδέεται με ύποπτα και επικίνδυνα πρόσωπα, ποιός νουνεχής εμπιστεύεται σε αμφιβόλου ηθικότητας ανθρώπους; Όλοι οι λογικοί άνθρωποι δεν διαλέγουν τους φίλους τους; Μα φίλοι, είναι και τα βιβλία, γι' αυτό πρέπει να γίνεται προσεκτική εκλογή.

Πρέπει να ξέρομε, ότι όση ζάχαρη και αν ρίξομε σε μια λίμνη, πάντα το νερό της είναι λιγότερο γλυκό από την αδιάλυτη ζάχαρη ή και άνοστο ακόμη. Όσο και αν διαφημίζονται λοιπόν, ως έργα μεγάλης ηθοπλαστικής δυνάμεως, μερικά βιβλία, όσο κι αν λέγονται, ότι απεικονίζουν την αλήθεια, θάναι πάντα ένα σύνολο ιδεών και αφηγήσεων, όπου ελάχιστα θα διαφαινεται

το αληθινό ανάμεσά τους. Όπως ακριβώς η διαλυμένη ζάχαρη στο πολύ νερό μιας λίμνης.

Πρέπει να το νοιώσουμε βαθειά, ότι, όπως οι κακές συναναστροφές φθείρουν τα χρηστά ήθη, το ίδιο και τα ακατάλληλα και αξιοκατάκριτα (δηλητηριώδη) βιβλία φθείρουν την ψυχήν και ναρκώνουν το πνεύμα, με έναν μαρασμό και υποσιτισμόν, που οδηγεί σε ψυχικόν θάνατον.

Όχι, λοιπόν, τέτοιους φίλους, όχι τέτοια έργα, αλλά βιβλία λειμώνες του πνεύματος να διαβάζομε και να μελετούμε.

Κώστας Χρ. Καμπρής

Χιούμορ υπηρεσίες

Για να ξεχάσουμε λίγο τα βάσανά μας, θα προσπαθήσουμε να γελάσουμε αν μας γαργαλάει θέβαιο το χιούμορ. Αν όχι βάλετε λίγο πιπέρι στη μύτη σας και θα δείτε πως θα γελάσετε αμέσως.

Καθώς έκανα την υπηρεσία μου 10-2 το πρωί και περνώντας ένα δρομάκι που είχε και μια δυόροφη μονοκατοικία κοντά στο Δόξα Πατρί (τότε το 1957) βλέπω τις δυο γνωστές μου γεροντοκόρες να κάθονται στην βεράντα τους προς τον κήπο και να πίνουν τον καφέ τους, και να παρακολουθούν τον κόκορα που κυνηγούσε την κότα.

Και δως του - δως του δεν μπόρεσε να την κουτουπάσει, του ξεφεύγει του κόκορα και βγαίνει στο δρόμο, και να 'σου εκείνη τη στιγμή για κακή της τύχη περνά ένα αυτοκίνητο και την κάνει λυώμα την καυμένη την κοτούλα!!

Μόλις με είδε η μια η γεροντοκόρη η Περισφόνη. Πω - πω τι σου είτανε αυτή. Μου φωνάζει και μου λέει: «Είδες κυρ αστυφύλακα η καυμένη η

κοτούλα, προτίμησε ν' αυτοκτονήσει παρά να αιμασσει».

Καθώς έκανα αξιωματικός υπηρεσίας στο ΙΔ' Τμήμα πρωρί 6-2. Χτυπά το τηλέφωνο: Εμπρός... ο α/κός υπηρεσίας του τμήματος λέγεται παρακαλώ. Ακούω να μου μιλά με μια χονδρή φωνή. Α του τμήματος είστε; μάλιστα κύριε τι θέλετε; Μάλιστα. Άκουσε τέκνον μου είμαι ο παπός της ενορίας εδώ Αγ. Δημητρίου και πολύ θα ήθελα να σας ενημερώσω σαν αστυνομία, ότι εδώ στο προαύλιο της εκκλησίας ψόφισε ένας γάιδαρος. Ε, και τι σχέση έχει η αστυνομία, νομίζω ότι αυτό είναι αρμοδιότητα δικιά σας, των παπάδων για τους πεθαμένους γαϊδάρους. (Είπα να του κάνω τον έξυπνο).

Ναι! Το ξέρω τέκνον μου, αλλά έπρεπε πρώτα να έλθω σε επαφή με τους συγγενείς του. Ντακ και μου κλείνει το τηλέφωνο. Εσείς τι θα κάνατε αγαπτοί μου φίλοι. Εγώ από εκεί και δώθε έκανα συνέχεια τον καζό.

Τάκης Ζαχαρής

«Ο Μπιζανομάχος»

του Ιωάννη Τσιώρη

Έφυγαν οι Τούρκοι από Άρτα και Θεσσαλία με των συμμάχων την απλή τη **συμφωνία** και με πόλεμο από Ήπειρο και **Μακεδονία**.

Και πέρα εκεί στην Ήπειρο στο **Σούλι** προτίμησαν να γκρεμιστούν στο **Ζάλογγο** να μην παραδοθούν **δούλοι**.

26 Οκτώβρη πέτυχαν οι ήρωες Έλληνες στα Πεοτά τη μεγάλη **νίκη** την ίδια μέρα μπήκε ο Βενιζέλος με το στρατηλάτη μες τη **Θεσσαλονίκη**.

Τα χιόνια και η δειλία του στρατηγού του Σαποτζάκη στην **Κανέτα** ήταν η αιτία να καθαιρεθεί στο βαθμό του **δεκανέα**.

Για το απόρρητο Μπιζάνι έπεσαν ήρωες και **παλικάρια** έκλαψαν μάνες, γυναίκες αδερφές και ορφανά **παιδάκια**.

Λετοί απ' όλη την Ελλάδα... Κρήτη και

απ' τη **Μάνη** φτάσανε με ηρωισμό να κανονιοβροντήσουν το **Μπιζάνι** κι άνοιξαν οι δρόμοι από Μανωλιάσα και Άι **Γιάννη**. Δεν με φοβίζουν μάνα μου των τούρκων τα **κανόνια** μόνου με τρομάζει η βαρυχειμωνιά του Μπιζανιού τα **χιόνια**.

Μάχες σκληρές και αμείλικτες ωςάν το **Μαραθώνα** στη Σαλαμίνα, Πλαταιές, πάντως σε κάθε **αγώνα**.

Πολεμινάκος και Βελισσαρίου φέρουν στα Γιάννενα της λευτεριάς τα **δώρα** παραδίδονται 8 χιλιάδες και 108 **πυροβόλα**.

Εύγε εις τους προγόνους μας αξίζει να τους λέμε εις μνήμη τους **αιώνια** πολέμησαν με ηρωισμό, αυταπάνηση και αυτοθυσία μέσα εις τα **χιόνια**.

Λετοί από τη Θεσσαλία και την **Άρτα** φτάσανε στο Σπύρο Μήλιο πέρα στη **Χειμάρα**.

Ομιλία την 28 Νοεμβρίου

Το Δ.Σ. της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών διοργανώνει πνευματική εκδήλωση στην αίθουσα της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Κλεισθένους 15 την 28 Νοεμβρίου ημέρα Τετάρτη και ώρα 6,30 μ.μ. με θέμα: «Το χθες, το Σήμερα, το Αύριο, η παράδοση και το χρέος μας», με ομιλητή το δημοσιογράφο - Λογοτέχνη κ. **Γιάννη Σάρρα**. Χαιρετισμό θα απευθύνει ο πρόεδρος της Πανηπειρωτικής κ. **Ζήκος Ντινός** και ο Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών κ. **Νίκος Στασινόπουλος**.

Παράκληση όπως τιμήσετε την εκδήλωση.